

Шевчук О. А.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО СТАНОВЛЕННЯ ЕЛІТИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У статті розглянуто проблеми становлення еліти на сучасному підприємстві з позиції соціального та організаційно-професійного статусу. Визначено, що статус індивіда в структурі підприємства є інтегральною характеристикою, основу якої складає синтез ієрархічних аспектів організаційної структури підприємства. Зазначено, що сучасний істеблшмент на підприємстві характеризується позицією індивіда у системі міжособистих відносин, його прав, обов'язків та привілеїв.

Ключові слова: підприємство, стратифікація, ієрархія, еліта, соціальний статус, організаційно-професійний статус, адміністративне управління.

1. Постановка проблеми

Будь-яке суспільство являє собою певну організовану цілісність, що складається з елементів, які знаходяться у субординаційних ієрархічних відносинах, де управління здійснюється на вищому рівні.

Ця ієрархічність притаманна не тільки формам зв'язку, а й функціонуванню системи, що визначається шляхом управління цілою системою, а також її підсистемами, розробкою шляхів розвитку, спрямованих на удосконалення та прогрес системи.

Застосовуючи ідеї Т. Парсонса [1] щодо суспільства в цілому, розглянемо його як тип соціальної системи, що складається з безлічі організацій, компаній та фірм, з якими пов'язані всі аспекти та прояви людської життєдіяльності.

В основі такого твердження, згідно до теорії Т. Парсонса лежать наступні постулати:

1. Суспільство розглядається як система, частини якої визначаються виходячи з їхньої функції.
2. Визначальний інтерес представляє опис та пояснення внутрішніх відносин і побудови системи, тобто морфологічні аспекти.
3. Проблеми впливу зовнішнього середовища та історичного розвитку вважаються менш значимими, ніж внутрішні відносини.

В цьому випадку кожне підприємство можна розглядати, як «систему соціальних відносин» [2, с. 92], що виникають між активно діючими суб'єктами, де домінують місце посідає еліта. В даному контексті, мова ведеться про ключові статусні позиції, які займає суб'єкт господарської діяльності на підприємстві.

2. Аналіз останніх наукових досліджень

Загальні питання формування еліти в контексті розвитку світової економіки розглянуто в роботах видатних західних дослідників та пострадянських українських і російських вчених: Р. Арона, Г. Ашина, Л. Бодена, Д. Белла, К. Баранцевої, В. Базилевич, О. Бутнік-Сіверського, С. Вовканича, Дж. Гелбрейта, П. Друкера, В. Кушерця, Г. Моска, В. Парето, Е. Тофлера, А. Чухно та інших.

В той же час, недостатнє висвітлення проблем становлення еліти на підприємстві з позиції соціального та організаційно-професійного статусу в наукових і професійних економічних джерелах зумовили актуальність статті, логіку викладу положень та її мету.

Мета статті — розглянути процеси становлення сучасного економічного істеблшменту на промислових підприємствах на основі структурно-функціонального підходу.

3. Результати дослідження

Кожний суб'єкт господарської діяльності є, з одного боку, суб'єктом соціальної системи, а з іншого, є суб'єктом ієрархічного підпорядкування на промисловому підприємстві. Це означає, що соціальну стратифікацію слід розглядати у тісному взаємозв'язку двох основних видів нерівності.

З метою онтологізації ієрархічного принципу побудови економічного інституту, до якого належить і промислове підприємство, зупинимось детальніше на основних аспектах формування та розвитку вищезазначених дефініцій.

Соціально-стратифікаційне дослідження завжди ґрунтується на двох основних аспектах: теоретичному та емпіричному.

В основі теоретичної парадигми розвитку стратифікації лежать теорії соціальної нерівності, які умовно можна поділити на теорії формування класів (теорії соціальних груп) та теорії формування страт (теорії формування соціального статусу).

В основі теорії класів лежать дві основних ознаки — відношення до засобів виробництва та характер присвоєння результатів виробництва, які у сукупності характеризують вертикальний розподіл суспільства. На основі цих ознак можна виділити три основних класи — клас власників, середній клас, наймані працівники.

В основі теорії стратифікації лежить суспільний статус індивіда. В даному контексті мова ведеться про ієрархічне ранжування, що характеризує не тільки вертикальний розподіл суспільства, а й будь-якого соціального інституту.

Основними диференційованими ознаками страт виступають: економічне положення людей, розподіл праці, владних повноважень та соціальний престиж.

Якщо розглянути визначену ситуацію з точки зору кар'єрного росту, то основним джерелом стратифікації на підприємстві стає ієрархія, в основі якої лежить взаємообумовленість психологічних чинників. Цей детермінізм досягається за рахунок мотивації, потреби досягнення та застосування інтелектуального капіталу, які у сукупності зумовлюють елітарність. Отже, виходячи з теорії економічного елітаризму [3], можна виділити дві основні стратифікаційні групи — еліта та основна маса.

В економічній літературі розрізняють два основних підходи до становлення істеблішменту — ціннісний та структурно-функціональний.

Ціннісний підхід ґрунтується на існуванні особистих інтелектуальних та моральних переваг одних індивідів над іншими незалежно від їх статусу.

З точки зору структурно-функціонального підходу, основною ознакою економічної еліти виступає статус людини, її місце у системі управління підприємством і, відповідно, в системі владних відносин, які надають можливості для прийняття рішень.

Такий підхід дозволяє розглядати будь-яке соціальне явище, установу, інститут або підприємство з точки зору функціонально взаємопов'язаних елементів. Кожен з цих елементів, з одного боку, має певне призначення (функцію), а з іншого — є складною системою, що побудована на принципі ієрархічності.

З метою більш глибокого усвідомлення процесу становлення істеблішменту на підприємствах, доцільно розглядати ієрархію з точки зору двох основних чинників: соціального статусу та організаційно-професійного статусу.

Значимо, що статус індивіда в структурі підприємства є інтегральною характеристикою, основу якої складає синтез ієрархічних аспектів організаційної структури підприємства. А саме:

- посадової структури. В її основі, згідно до теорії ідеальної бюрократії Вебера лежать [4, с. 269–274]: відносини підпорядкованості нижчої ланки вищій (ієрархія влади); визначені правила поведінки, що характеризують організаційну політику підприємства. В основі цієї політики лежить розподіл прав, обов'язків та повноважень згідно до посади, яку займає індивід; можливість переходу до вищої стратифікаційної сходинки (кар'єрний ріст) за рахунок професійних компетенцій; спеціалізація згідно до посадових обов'язків індивіда та стандартизація операцій на кожній ділянці робіт; відокремленість працівників від контролю над засобами виробництва;
- стратифікаційної структури. Будь-яке підприємство є часткою соціальної системи, об'єктивною умовою існування якої є соціальна стратифікація;
- структурної стратифікації інтересів різних професійних груп, ранги яких визначаються відносною вагою цих груп (коаліцій) в структурі підприємства.

Отже, з точки зору соціального статусу, сучасний істеблішмент на підприємстві характеризується позицією індивіда у системі між-особистих відносин, його прав, обов'язків та привілеїв.

З точки зору соціального статусу, слід виділити три основних чинника, що його визначають:

- 1) обсяг владних можливостей, прав та обов'язків, що надаються конкретному індивіду;
- 2) соціальний вимір статусу, що характеризується рівнем доходу, рівнем освіти та місцем у структурі влади на підприємстві;

3) престиж особистості.

Щодо владних можливостей, то в даному контексті, мова ведеться про адміністративну владу на рівні будь-якого соціального інституту (організації, підприємств, фірми).

Оскільки власні відношення притаманні будь-яким економічним системам та характеризують взаємовідносини між людьми, то виникає необхідність зупинитися на цьому питанні більш детально.

Зазначимо, що єдиної думки серед вчених щодо економічної влади не існує.

Як правило, всі автори виділяють три основних аспекти влади [5, с. 73]:

- вплив та підпорядкування одного суб'єкта господарської діяльності по відношенню до іншого;
- детермінація мети суб'єкту впливу;
- здатність до прийняття рішень, що визначають дію інших.

В економічній літературі існують два основних підходи до класифікації влади на підприємстві [6, с. 222–224]:

- влада, що базується на особистій основі;
- структурно-ситуаційна влада (організаційна влада).

Основними формами прояву влади особистості, виступають:

- 1) експертна влада, основу якої складає монополізм знань окремого індивіда;
- 2) референтна (еталонна) влада, що пов'язана з особистими якостями людини, його харизмою;
- 3) інформаційна влада, в основі якої лежить обмежений доступ до інформації та здатність до координації інформаційних потоків;
- 4) традиційна (законна) влада, що визначається в межах посадового стану індивіда;
- 5) потреба у владі, яка з точки зору мотиваційної теорії МакКлелланда, визначається як прагнення людини до впливу на інших.

Щодо організаційної влади, то основними формами прояву влади виступають:

- влада, прийняття рішень;
- влада, винагороди та примушення;
- ресурсна влада, що заснована на праві розпорядження ресурсами;
- влада зв'язків.

Відповідно, з точки зору обсягу адміністративної влади, ті особи, що займають найвищі адміністративні пости та характеризуються основними формами прояву влади особистості, можуть бути віднесені до еліти.

В даному контексті, мова ведеться не тільки про бізнес-еліту, а й про інтелектуально-креативну еліту, що очолює провідні українські компанії та установи.

Оскільки в основі діяльності підприємства лежить взаємодія двох основних підсистем — управляючої і такої, якою управляють, то в основі владних відносин лежать:

- монополія на засоби виробництва, знання та інформацію;
- позиція у владній структурі підприємства;
- асиметричність знань та інформації, що надають можливості для отримання додаткової інтелектуальної ренти;
- професійний розподіл праці, що пов'язаний з відповідним професійним статусом.

Отже, з точки зору стратифікаційного підходу, управляючу підсистему необхідно розглядати на основі

адміністративної влади, що делегується кожним підпорядкованим статусним позиціям.

Підкреслимо, що організаційно-професійний статус базується на існуванні двох основних форм — між-професійної та внутрішньо-професійної стратифікації.

В основі між-професійної стратифікації лежить два основних чинника — престиж професії та рівень інтелекту.

В основі внутрішньо-професійної стратифікації лежить принцип ієрархічної підпорядкованості трьох груп суб'єктів діяльності. А саме:

— найманих працівників — робітників, які займаються репродуктивною фізичною працею та працівників, які займаються інтелектуальною працею, проте не займають адміністративних посад.

— виконавців вищої категорії (директорів, менеджери, головні інженери, члени ради директорів корпорації тощо), які займаються інтелектуальною працею;

— домінуючих власників (підприємців — господарів), діяльність яких полягає у організації та контролі власного діла;

Отже, організаційно-професійний статус еліти характеризується різними рівнями управління, тобто інституціоналізацією адміністративної праці. Зазвичай, виділяють три основних рівня управління підприємством:

— керівники нижчого рівня, які здійснюють керівництво над безпосередніми виконавцями робіт. З точки зору елітарності, це люди, які все ще належать до основної маси населення, але мають можливість для переходу до більш високого соціального статусу;

— керівники середнього рівня (керівники підрозділів). Це люди, які належать до протоеліти підприємства;

— керівники вищого рівня, які являють собою креативно-інтелектуальну еліту підприємства.

Необхідно підкреслити, що визначена ієрархія не є статичною. Оскільки, фактором переходу від однієї ступені до іншої, крім вищезазначених — є абсолютно не відтворювальний ресурс — час.

4. Висновки

Таким чином, можна зазначити, що наявність ієрархічної будови підприємства пов'язана, перш за все, з тим, що в основі організації будь-якого соціально-економічного інституту лежить нерівномірність розподілу прав, обов'язків, відповідальності та благ серед різних категорій людей та соціальних груп. Це означає, що застосування інститутів (правил) в адміністративній праці, з одного боку визначає характер діяльності людей, а з іншого — являє собою спосіб впливу на економічну діяльність шляхом впровадження наукового управління підприємством.

Таке управління передбачає застосування основних принципів. Ці принципи, згідно до теорії адміністративного управління А. Файоля, можна охарактеризувати наступним чином [7, с. 44–46]:

- 1) розподіл праці, за рахунок якого підвищується кількість та якість виробництва;
- 2) влада як право надання розпоряджень;
- 3) дисципліна та єдність розпорядництва;
- 4) підпорядкування особистих інтересів загальним;
- 5) ієрархія, централізація та єдність керівництва.

Такий підхід надає можливості для системного аналізу промислових підприємств, де кожний елемент призначений для вирішення відповідних задач, спрямованих на досягнення загальної мети.

Література

1. Парсонс, Т. Система современных обществ [Текст] / пер. с англ. Л. А. Седова и А. Д. Ковалева; под ред. М. С. Ковалевой. — М.: Аспект Пресс, 1998. — 270 с. ISBN 5-7567-0225-3.
2. Радаев В. Хозяйственная организация в свете экономических и социологических теорий [Текст] // В. Радаев. — Вопросы экономики. — № 12. — 1996. — с. 88–100.
3. Шевчук О. А. Еліта як домінанта розвитку людського капіталу [Текст] : монографія [Текст] / О. А. Шевчук. — К.: ТОВ «Інтерсервіс», 2012. — С. 249. ISBN 978-966-2465-93-8.
4. Гидденс, Э. Социология [Текст] / Э. Гидденс. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: // URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/gidd/index.php.
5. Дементьев, В. В. Экономика как система власти [Текст] / В. В. Дементьев. — Донецк: Каштан, 2003. — 404 с. ISBN 966-8292-25-1.
6. Виханский, О. С. Менеджмент [Текст] : учебник / О. С. Виханский, А. И. Наумов. — 3-е изд. — М.: Гардарики, 2003. — 528 с.: ил. ISBN 5-8297-0005-0 (в пер.).
7. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Текст] : учебное пособие. — Изд. 2-е, перераб. и доп. / И. А. Василенко. — М.: Издательская корпорация «Логос», 2001. — 200 с. ISBN 5-94010-090-2.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ ПОДХОД К СТАНОВЛЕНИЮ ЭЛИТЫ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

В статье рассмотрены проблемы становления элиты на современном предприятии с позиции социального и организационно-профессионального статуса. Определено, что статус индивида в структуре предприятия является интегральной характеристикой, основу которой составляет синтез иерархических аспектов организационной структуры предприятия. Отмечено, что современный истеблишмент на предприятии характеризуется позицией индивида в системе межличностных отношений, его прав, обязанностей и привилегий.

Ключевые слова: предприятие, стратификация, иерархия, элита, социальный статус, организационно-профессиональный статус, административное управление.

Шевчук Елена Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», e-mail: shevchuk_oa@mail.ru

Шевчук Елена Анатольевна, кандидат экономических наук, доцент кафедры теоретической и прикладной экономики, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»

Shevchuk Olena, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute», e-mail: shevchuk_oa@mail.ru

FORMATION OF ACCOUNTS RECEIVABLE OF DAIRY PRODUCTS WHOLESALE COMPANIES

page 3–9

The article studies the problems and peculiarities of formation of accounts receivable of dairy products wholesale companies. It determines the main features and peculiarities of the formation of the accounts receivables of dairy products wholesale companies. The article identifies the key moments that affect the formation of the accounts receivables and the debt relationships of the specified companies. There is an extension of manufacturers and distributors of dairy products and market consolidation. The concentration of major Ukrainian groups associated with the processing of milk and dairy products and the sale of dairy products has rapid pace. Foreign corporations in the domestic market affect the formation and management of accounts receivable. The companies are characterized by an increase of accounts receivables for goods as a result of fierce competition and a strategy of control of accounts receivable. There is a transformation of retail formats. Depending on the format of an outlet certain debt relationship between a wholesale company and a retail organization are created. It causes distortions of the development of certain industries. One of the features is the lack of regulations in economic and tax legislation to eliminate certain problematic moments in activity of retailers.

Keywords: accounts receivable, trade credit, debt, distributor, wholesale company.

References

1. Alekseeva, A., Opanasenko, V., Pryanikova, U. (2008). Mass retail will save an attractiveness. *Partner*, 9, 10.
2. Alekseeva, A., Opanasenko, V. (2008). Retail. *Partner*, 21, 8.
3. But, O. (2007). Influence of network retail on the market of FMCG: examples of the Russian market. *World of products*, 8(41), 52–55.
4. Ivanov, A. (2012). Possibilities of bringing in of foreign investments are in AIC of Ukraine. *World of products*, 4(83), 12–17.
5. Kovalenko, V. (2008). Investment prognosis 2008. *Food industry. Partner*, 4, 28–29.
6. Kostel'man, V. (2003). Milk market. *Milk industry*, 9, 12.
7. Lepkina, I. (2007). Shelf dictatorship. *Partner*, 50, 42–43.
8. Miroshnichenko, M. (2012). Hypermarkets slowly, but grow in Ukraine. *All Retail*, 8, 12–15.
9. Pavlina, S. (2007). Secrets of competent retail: how to enter in a network. *World of products*, 8(41), 48–50.
10. Skladchikov, V. (2012). Ukrainian market of milk. *World of products*, 1(80), 23–24.
11. Statistical bulletin «Retail network of area». (2011). Dnepropetrovsk: Main administration of statistics in the Dnepropetrovsk area. 122 p.
12. Statistical collection «Retail business of Dnepropetrovschina in 2011». (2012). Dnepropetrovsk: Main administration of statistics in the Dnepropetrovsk area. 146 p.
13. Statistical collection «Territorial aspects of retail business of Dnepropetrovschina». (2012). Dnepropetrovsk: Main administration of statistics in the Dnepropetrovsk area. 111 p.
14. Frolova, V. (2008). Milk brothers. *Partner*, 3, 26–28.

ANALYSIS AND NEW STRUCTURE OF THE INDUSTRIAL DEVELOPMENT PROGRAM

page 9–17

The article presents the analysis of the Ukrainian «State program of industrial development during 2003–2011». The following basic elements of the program as «The general terms», «The goal and the stages of an industry development», «Reforming the system of an industry management», «Acceleration of institutional reforms», «Improvement the structure of an industrial production», «Enforcement of innovational direction of an industrial development», «Enlarge-ment of competitive advantages of an industry» and «Financial and resource support of the program» are analyzed in the report. The major shortcomings of the program, which are generally connected with the incorrect definition of the goal and the main tasks, the lack of detailed measures and arrangements in the program, have been

determined in the article. On the basis of the revealed drawbacks of the program, a new structuring of this branch document has been proposed. It includes the complex of interrelated projects, directed at elaboration and implementation of new mechanisms of competition regulation, improvement of tax privileges for industrial enterprises, elaboration of mechanisms of privileged financing of industrial sector by commercial banks and by means of capital issues emission and distribution, elaboration of mechanisms of industrial clusters forming in Ukraine, as well as elaboration of mechanisms of privileged financing of industrial research and development (R&D) programs.

Keywords: development program, industry, structure, support.

References

1. Decree of Cabinet of Ministers of Ukraine no.1174 «About approval of the State program of industrial development during 2003–2011». Available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP031174.html.
2. Koulish, E. V., Teljuk, V. A. (2008). The specifics of branch industrial development programs. *Economics of an industry*. no. 43, pp. 9–19. Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/eprom/2008_43/st_43_09.pdf.
3. Lugovskaya, I. A. (2011). Regional development of Ukrainian industry. Theoretical and practical aspects of economics and intellectual property. no. 2, pp. 251–255. Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tpaeiv/2011_2/49.pdf.
4. Kaplienko, M. V. (2010). The analysis of current state and governmental regulation of industrial development in Ukraine. *Business inform.* no. 3(1), pp. 112–115. Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/bi/2010_3_1/1/112-115.pdf.
5. Mekhovych, S. A., Kostenko, A. A. (2011). Research of directions of Ukrainian industrial development model transformation. *Marketing and management of innovations*. no. 3(2), pp. 34–40. Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mimi/2011_3_2/1_4.pdf.
6. Hiroyuki, O. Technology and industrial development in Japan: building capabilities by learning, innovation and public policy. Available: <http://ideas.repec.org/b/oxp/obooks/9780198288022.html>.
7. Cimoli, M. Industrial policy and development: the economy of capabilities accumulation. Available: <http://econpapers.repec.org/bookchap/oxpobooks/9780199235278.htm>.
8. Braunerhjelm, P. B. Cluster genesis: technology – based industrial development. Available: <http://econpapers.repec.org/bookchap/oxpobooks/9780199232208.htm>.
9. Henderson, V. Externalities and industrial development. Available: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0094119097920362>.
10. Venables, A. J. Trade policy, cumulative causation and industrial development. Available: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/0304387895000585>.

INNOVATIVE DEVELOPMENT IN UKRAINE: TRENDS AND PROBLEMS

page 17–21

The article discusses the problems of innovative development of Ukraine and analyzes the results of innovative activity, which identify the most urgent problems and obstacles that hinder the innovative development of the economy and the formation of the innovative model of development. Despite the large number of publications on the subject, today there is no any systematic approach to the solution of the problems of the innovative development. The article aims to explain contemporary problems of the innovative development of Ukraine and to develop trends of their solutions based on the analysis of results of the innovative activity in the country.

The analysis helped to identify the priority problems of the innovative development and to ground the directions of their solutions. In Ukraine, the achievement of the benefits of the innovation economy depends on the effectiveness of the innovation breakthrough policy, which is based on the reformation of education, science, innovation activity, on the basis of the available scientific and technical potential with the world trends of scientific and technological development. The results can be applied when evaluating the innovative progress of developing countries, as well as when developing

the effective mechanisms of functioning of the institutional infrastructure of the innovative development of the Ukrainian economy. A reasonable solution of problems of the innovative development in Ukraine will increase the level of the innovative development and the competitiveness; will permit to switch over to the innovative model and to become a full member of the world market in the near future.

Keywords: innovative development, competitiveness, innovative activity, results of innovative development, innovative infrastructure.

References

1. Petrina, M. (2006). Basic terms of creating innovative model of economy of Ukraine. *Economy of Ukraine*. № 8, 35–40.
2. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. Available: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. Last accessed 2013.
3. Grigor, A. (2010). Analysis of research and innovation potential of Ukraine. *Investment: Practice and Experience*. № 4, 20–22.
4. Bubenko, P. T. (2008). Institutional dynamics of the spatial organization of economic development. *Kharkov*. 295 p.
5. Analysis of innovation policy in Russia and Ukraine metrologies' European Community (2008). *Moscow*. 237 p.
6. Innovative development in Ukraine: the existing potential and key issues for its implementation. Available: http://www.uceps.org/additional/analytical_report_NSD55_ukr.pdf.
7. Brusconi, S. (2001). Knowledge specialisation, organizational coupling and the boundaries of the firm: why do firms know more than they make. *Administrative Science Quarterly*. Vol. 46. № 4, 597–621.
8. Cyert Richard, M. (1992). *Behavioral Theory of the Firm*. Oxford: Blackwell Publishing, 412 p.
9. Manufacturing Process System Standardization Committee Activities (2001). *ECOM Journal*. № 6, 12–27.
10. Metcalfe, J. Stanley (1998). *Evolutionary economics and creative destruction*. London: Routledge, 153 p.
11. Nelson, R. (1982). *An Evolutionary Theory of Economic Change*. Harvard: Harvard University Press, 437 p.
12. Rathwell, W. (1985). Invention, innovation, re-innovation and the role of the user. *echonovation*. № 3, 168.
13. Tidd, D. (2005). *Managing innovation*, 385 p.

COGNITIVE APPROACH TO DEFINING THE CONTENTS, PRESENTATION, AND FORMATION OF MODERN ENTERPRISE STRATEGY

page 21–25

An interpretation of the enterprise strategy as a frame of a long-term behavioral pattern in the dynamic market environment is proposed and substantiated. The presented strategy interpretation eclectically combines different viewpoints on strategy and its various aspects-characteristics. The strategy is depicted as a certain whole system of support of decision-making, with organically synthesized and cognitively combined potential, discrete (multilevel, multivector) components that describe the core problematics, specifically the key aspects of functioning and development of an enterprise in a long-term period. They (specific, possible ways of solving the problems of the strategic context of an enterprise) are generated within the frame in the process of cognitive apprehension and mapping of available, feasible, and desired, for a given enterprise, competencies (factors of success), which essentially are the objects of strategic analysis, and are offered (depicted) in the frame-strategy as strategic alternatives (SA) of the behavior, decisions, and actions for certain stereotypical situations. In such case, the strategy attains the form of a frame process of decision making regarding the core aspects of functioning and development of an enterprise at all its levels and all its subsystems in a long-term period.

Keywords: enterprise strategy, behavioral pattern, frame, strategy frame, slots-attributes of strategy, substrategies, strategic alternatives (SA).

References

1. Ansoff I. *Strategicheskoe upravlenie* [Strategic management]. Moscow, *Economica*, 1989, 519 p. [in Russian].
2. Kovtun O. I. *Strategii pidpriemstva : monografiya* [Strategies of enterprise]. Lviv, *Koospovita*, 2008, 424 p. [in Ukrainian].

3. Kovtun O. I. *Strategiya Pidpriemstva* [Enterprise's Strategy]. Lviv, *Novyi Svit*, 2009, 680 p. [in Ukrainian].
4. Miziuk B. M. *Strategichne upravlinnia* [Strategic management]. Lviv, *Magnoliia plus*, 2006, 392 p. [in Ukrainian].
5. Mintsberg H., Kuinn D., Goshal S. *Strategicheskii process : Konceptii, problemy, resheniia* [The Strategy Process: Concepts, Context, Cases]. St. Peterburg, Piter, 2001, 688 p. [in Russian].
6. Mintsberg H., Al'stred B., Lempel Dzh. *Shkoly strategii. Strategicheskoe safari : ekskursiia po debriam strateii menezhmenta* [Schools of strategies. Strategic safari: excursion on the wildernesses of management strategies]. St. Peterburg, Piter, 2001, 336 p. [in Russian].
7. Mintsberg H. *Zlit i padinnia strategichnogo planuvannia* [Flight and falling of the strategic planning]. Kyiv, *Vydavnytstvo Oleksiia Kapusty*, 2008, 412 p. [in Ukrainian].
8. Mishchenko A. P. *Strategichne upravlinnia* [Strategic management]. Kyiv, *Tsentr navchal'noi literatury*, 2004, 336 p. [in Ukrainian].
9. Ponomarenko V. S. *Strategichne upravlinnia pidpriemstvom* [Strategic management of enterprise]. Kharkiv, *Osnova*, 1999, 620 p. [in Ukrainian].
10. Porter M. *Strategiya konkurencii* [Strategy of competition]. Kyiv, *Osnovy*, 1998, 390 p. [in Ukrainian].
11. Saienko M. G. *Strategiia pidpriemstva* [Enterprise's Strategy]. Ternopil', *Ekonomichna dumka*, 2006, 390 p. [in Ukrainian].
12. *Strategii biznesa : analiticheskii spravochnik*. Pod red. Klei-nera G. B. [Business strategies: analytical reference book]. Moscow, *KONESKO*, 1998, 273 p. [in Russian].
13. Subbotin S. O. *Podannia I obrobka znan' u sistemakh shtuchnogo intelektu ta pidtrymky pryiniattia rishen'* [Presentation and treatment of knowledge are in the intelligence and support of making decision systems]. Zaporizhzhia, *ZNTU*, 2008, 341 p. [in Ukrainian].
14. Tompson A. A. ml., Striklend A. Dzh. *Strategicheskii menezhment : koncepcii i situacii dlia analiza* [Strategic management: concepts and cases]. Moscow – St. Peterburg – Kyiv, *Vil'yams*, 2006, 928 p. [in Russian; in Ukrainian].
15. Shershn'ova Z. E. *Strategichne upravlinnia* [Strategic management]. Kyiv, *KNEU*, 2004, 699 p. [in Ukrainian].
16. *Ekono-cheskaia strategiia firmy*. Pod red. Gradova A. P. [Экономическая strategy of firm]. St. Peterburg, *Spetsialnaia literatura*, 1995, 414 p. [in Russian].
17. Chandler A. D. Jr. *Strategy and Structura*. – M.I.T. Press, Cambridge, Mass., 1962.
18. Drucker P. «The Theory of the Business», *HBR*, Sept. – Oct., 1994.
19. Harrison J. S., Caron H. John. *Strategis Management of Organizations and Stareholders. Teory and Cases*. West Publishing Co., 1994.
20. Marvin Minsky *A Framework for Representing Knowledge*. MIT-AI Laboratory Memo 306, June, 1974.

FORMATION OF DEVELOPMENT STRATEGY OF SCIENCE INTENSIVE INDUSTRIES IN UKRAINE

page 26–29

The article concerns the features of the development of the science intensive industries, the need to improve their scientific and technological level and to develop a strategy of the development of the science intensive industries in Ukraine. Therefore, the relevance of the research is identified by the need to develop the strategies of development of the domestic science intensive industries and the mechanism of their management. Despite a large number of scientific improvements on the problems of development and management of science intensive industries it requires further scientific analysis of functioning of science intensive industries to identify approaches of formation of their development strategy.

The analysis of the scientific and technological potential of Ukraine, of the financial support of the scientific and technical activities, of the level of science intensity of GDP and industry leads to the formation of the development strategy of science intensive industries, whose main task is to determine the optimal path of their development, the allocation of priorities, etc.

Based on the analysis the article outlines the measures of stimulation of the development of the science intensive industries, and the creation of scientific production holdings. Such form of association ensures the stability of the internal control system and close interaction of a company with subsidiaries and affiliated companies.

The results can be used to determine the priorities of the innovation development of the sectors of the national economy and industry of Ukraine, as well as to determine the mechanisms for effective functioning and development of science intensive industries.

Keywords: science intensive industries, science intensity of GDP, development strategy, scientific production holding.

References

1. Bagrinovsky, K. Management challenges of knowledge-based production. Available: <http://www.mevriz.ru/articles/2003/2/1676.html>. Last accessed 2013.
2. Scientific staff and the number of organizations. Available: <http://www.ukrstat.gov.ua>. Last accessed 2013.
3. Socio-economic development of Ukraine for the year 2011. Available: www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/so_ek_r_u/soekru_u/soekru_2011.zip. Last accessed 2013.
4. Statistical Yearbook of Ukraine for 2011. (2012). In: Osaulenko, O.G. Kyiv: State Statistics Committee of Ukraine. 560 p.
5. Uzun, D. (2010). Study edges of Application indicators research intensity. Economics and business management engineering industry: problems of theory and practice. № 4(12), 39–47.
6. Ukraine in figures in 2010. (2011). In: Osaulenko, O. G. Kyiv: State Statistics Committee of Ukraine. 252 p.
7. Godin, B. (2004). The obsession for competitiveness and the impact on statistics: the construction of high-technology indicators. Project of the history and sociology of S&T statistics. № 25.
8. Seminar on High technology industry and products indicators. (1994) Summary record. OECD.
9. Boretsky, M. (1975) Trends in US Technology. A Political economist's view. American Scientist, 70–82.
10. Atzichronoglou, T. (1997). Revision of the High-Technology Sector and Product Classification. OECD Science, Technology and Industry Working Papers. № 2.

FACTORS OF ENTERPRISES INVESTMENT ATTRACTIVENESS FORMING

page 29–33

Despite the presence in the theory and practice of investment activity different approaches to distinguishing the factors of investment attractiveness forming, their essence, list and classifications cause a lot of discussions and disagreements in identification. The using of grouping and comparative analysis methods gave an opportunity to suggest the complex polyvectorial typologies of internal and external factors of enterprises investment attractiveness forming by a content sign. The external environmental factors are grouped into financial-economic, scientific-technical, infrastructure, mental, social, geoterritorial, political, administrative-legal and market. The internal environment factors are divided into manufacturing-technological, financial-economic, social, productive, asset, administrative, management, identification and infocommunicational. The above mentioned system of factors forms the basis for potential investors to identify key factors, their further normalization and parameterization that create the conditions for the diagnostics of enterprise investment attractiveness.

Keywords: enterprise investment attractiveness, factors of internal environment, factors of external environment, typology, identification.

References

1. Zakharchenko, V. I. (2012). Dynamics of investment and innovation processes in an unstable environment. Monograph, 212.
2. Cherep, A. V. (2011). Analysis of investment projects. Practics, 260.
3. Ishchuk, S. O. (2010). Theoretical and methodological basis of investment attractiveness evaluation. Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. Investment attractiveness of the region and the mechanisms of its supporting, 3(83), 3–11.
4. Tymoshyk, V. (2005). The attractiveness of Ukrainian regions in the context of development of investment policy. Galician economic journal, 1, 76–81.
5. Tarabukina, O. M. (2010). Investment attractiveness of the territory as a motivating factor of investment activity. Investments: practice and experience, 12, 8–11.

6. Ukraine in international ratings (January – February 2013). Zovnishnoekonomichnyy kur'jer, 2.
7. Kuzmin, O. Ye., Melnyk O. G. (2011). Diagnostics of regional enterprises investment attractiveness. Economics and region, 30-C, 23–28.
8. Tovsteniuk, O. V. (2012) Investment attractiveness as an diagnostic object. Management and entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and problems of development, 727, 381–386.

BASIC DEVELOPMENT PROJECTS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF UNIVERSITIES

page 33–36

The article studies the control of projects of the development of educational activities of universities. To identify the major projects in this area, we used the approach of organization of educational services of universities by analogy with commercial enterprises. The article introduces the concept «educational product» of universities, which is defined as a combination of «specialty – specialization – level of education – form of learning» The introduction of this concept allowed forming a system of educational services, which focuses on the marketing idea of universities. We developed the structure of a set of educational services of a university as a business portfolio, strategic business units and product portfolio. Such approach provides the possibility of adaptation of the classical tools and theoretical principles of strategic management and marketing to the activities of universities. The formed system helped to identify the essence of the basic strategies of universities development and to establish the key projects of the progress of educational activities of universities, which is the foundation of the project approach to the development of the educational activities of universities.

Keywords: project of the development of a university, educational product, development strategies.

References

1. Herman, N. (2008) Develop a strategy to promote the brand of the university in the education market in the emerging information society: Author. dis. to the PhD: 08.00.05, Moscow, 26 p.
2. Grudzinski, A. O. (2003) University, as an entrepreneurial organization. Case Studies, 4, 113–121.
3. Grudzinski, A. O. (2004) The concept of the project-oriented university. Professional entrepreneurial organization of the university. Nizhny Novgorod Nizhny Novgorod State University Publishing House, 370 p.
4. Dolyatovsky, V. A, Mazur, O. A, Kuznetsova, I. V. (2005) Strategic planning of the university in the education market. NIEUP, 235 p.
5. Loginov, O. V. (2013) Modern approaches to the design and creation of project-oriented university. Eastern-European Journal Of Enterprise Technologies, 1(10(61)), 137–139.
6. Novikov, D. A. (2005) Modeli and governance research projects in universities. Institute of Education Management RAO, 80 p.
7. Onyshchenko, S. P., Arabadzi, E. C. (2011) Formation of optimal composition of enterprise development program. Eastern-European Journal Of Enterprise Technologies, 6(3(54)), 60–66.
8. Tkachuk, S. V. (2010) Profiling values projects of educational activities for schools. Ways of credit-modular system to learn and test forms of knowledge control. Odessa: Science and Technology, 58–63.
9. Toplina, I. I. (2011) Improving the competitiveness of the university and its development in the marketing point. Age of quality, 1, 32–33.
10. Chentsov, A. O. (1999) The business of educational services. Higher Education in Russia, 2, 120–123.

ENERGY SAVING AS A BASIS FOR COMPETITIVENESS OF OIL AND FAT PRODUCTS INDUSTRY ENTERPRISES

page 36–38

The increase of potential of capacity of processing of oilseeds caused the increase of production of oil and fat products. However, high amount of oil and fat products at the Ukrainian and world market is accompanied by strong competition, so it makes manufacturers seek for ways of their improvement.

Despite the numerous developments aimed to increase the competitiveness of enterprises of oil and fat products industry, the issue is relevant and has strategic importance. In particular, the issue of energy consumption in the structure of production costs, practically neglected, is worth noting.

Therefore, based on the above, the main purpose of the article is to identify the impact of energy consumption on the competitiveness of oil and fat products. As part of the study, it was determined that the cost of heat and electricity in the structure of production costs tend to increase, thus reducing the competitiveness of products. In the article, the author proposed main potential energy saving areas, the implementation of which will reduce energy costs and ensure competitive advantages of products at home and foreign market.

Keywords: oil and fat industry, competitiveness of products, energy saving, energy consumption in costs, energy saving measures.

References

1. Oil and fat industry of Ukraine. Information-analytical bulletin oil and fat industry of Ukraine and the Russian Federation. Performance for 2006–2011 years. Kharkiv, Ukraine, UkrSRIOF NAASU.
2. Karetnykova, V. S., Kuhta V. G. (2003). Economy and Entrepreneurship fats and oils complex of Ukraine. Kharkiv, Ukraine, NTU «KhPI».
3. Kuhta, V. G. (2008). Results of the technical re-equipment of oil and fat production in Ukraine. Oilseed complex, 4, 55–58.
4. Kuhta, V. G., Girman, V. V. (2007). The development of oil production complex of Ukraine. Collection of works UkrSRIOF NAASU, 1, 112–118.
5. Lystopad, V. L. (2009). As Ukrainian oil to Europe return. Oilseed complex, 4(27), 22–24.
6. Pedak, I. S. (2006). Economic mechanism to improve the quality of oil and fat products. Sumy, Ukraine.
7. Yablonskii, V. (2008). Impact of the global financial crisis on the investment attractiveness of the oil and fat industry of Ukraine. Oilseed complex, 4, 7–11.
8. Zaharenko, Yu. V. (2008). The main directions of improving energy efficiency in oil and fat industry. Collection of works UkrSRIOF NAASU, 2, 71–76.
9. Zaharenko, Yu.V.(2005).Energy and Environment. Oilseed complex, 1, 35–38.
10. Law of Ukraine «On Electricity». Available at: <http://forca.ru/knigi/pravila/zakon-ukrainy-ob-elektroenergetike.html>.

STATE FEATURES OF RESEARCH AREA OF PROBLEM OF PROVISION OF ECONOMIC SECURITY OF INNOVATIVE PROJECT-ORIENTED ENTERPRISES

page 39–43

Identification of features of the modern state of research area of the problem of economic security of innovation project-oriented enterprises is based on the analysis of publications in the professional edition «International Journal of Business Innovation and Research» over the past five years. The analysis refers to the most extensive metrics of the model of scientific research developed by the authors – the research area. The tendency of transition from closed to open innovations was determined. It implies the need for a new approach to economic security – security of openness, not of protection. For proper organization of such activities, innovations should be understood as an open system, and the size of means needed to be invested in research and development should be compared with similar expenditures of competitors. For Ukrainian enterprises moving strategically towards the innovative project-oriented enterprises, in terms of its economic security it is necessary to form technological capacities of the whole enterprise and of each employee.

Keywords: search model, open innovations, project-oriented enterprise, whole, system.

References

1. Nordstrom, K., Riderstalle, J. (2004) Business in style funk: Capital dances under the pipe of talent. [5th ed.]. Saint Petersburg: Stockholm school of economy in Saint Petersburg, 325.
2. Bhattacharyya, S. Som, Rangarajan, R., Vyas, G. Kartik. (2012) Reflections on mapping chaos in the business organizational landscape.

- International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 6, No. 1, 76–116.
3. Koroliy, M. I. (2011) Economic security of a firm: theory, practice, choice of strategy. Moscow: Economy, 284
4. Turner, J., Rodney. (2008) The Handbook of Project-based Management: Leading Strategic Change in Organizations. [3d ed.]. McGraw Hill Professional, 452.
5. Canavesio, M., Martinez, E. (2007) Enterprise modeling of a project-oriented fractal company for SMEs networking. Journal Computers in Industry. V. 58, Is. 8–9, 794–813.
6. Michael, L., Works, J., Watson-Hemphill, K. (2006) Swift innovations. [Transl. from eng.]. Kiev: Companion Group, 350.
7. Hannola, L., Friman, J., Niemimuukko, J. (2013) Application of agile methods in the innovation process. International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 7, No. 1, 84–98.
8. Atamanov, G. A. (2009) About the necessity of new approaches to the phenomenon of economic security. Scientific and technical notes of Saint Petersburg GPU. Economic sciences, Vol. 1(71), 320–325.
9. Shkarlet, S. M. (2008) Forming of economic security of enterprises by facilities of activation of their innovative development: thesis abstract of a doctor of economic sciences: 08.00.04. Kyiv, 33.
10. Lyashenko, O. M. (2012) Management of enterprise economic security: thesis abstract of a doctor of economic of sciences: 08.00.04, 21.04.02. Luhansk, 36.
11. Kozachenko, G., Lyashenko, O., Bezbozhnyy, V. (2010) Enterprise economic security management conception. TEKA Kom. Mot. i Energ. Roln. – OL PAN, 10A, 263–270.
12. Chechetova, N. F. (2011) Theoretical approaches to forming of the modern system of economic security. Foreign trade, Economic security Kiv: University of economy and right «KROK», Is. 6, 42–47.
13. Kortunov, S. Becoming of politics of safety Available at: <http://viperson.ru/wind.php?ID=263722&soch=1>.
14. Rossoshanskaya, O. V. (2012) Evaluation criteria of employees' competence from position of providing of economic security for innovative project-oriented enterprise. Scientific notes of the «KROK» University. Kyiv, Is. 32, Vol. 1, 110–116.
15. Aliev, U. G. (2011) Methodology of construction general subject model of scientific discipline (to the ground of theoretical economy). Theoretical economy, No. 3, 7–18.
16. Philosophical encyclopedic dictionary. (2009). Moscow: Infra-M, 569.
17. Rossoshanskaya, O. V. (2000) Features of the project planning on the basis of system model. Project management and development of production, Vol. 1, 57–62.
18. Kleiner, G. (2011) The System resource of economy. Questions of economy, No. 1, 89–100.
19. Kleiner, G. (2012) About the borders of unlimited. Questions of economy, Vol. 2, 140–145.
20. Rach, V. A. (2012) Methodology of the system approach and scientific researches: textbook. Luhansk, 210.
21. Savitskaya, I., Torkkeli, M. (2011) A framework for comparing regional open innovation systems in Russia. International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 5, No. 3, 332–346.
22. Subramanian, R., Toney, J., Jayachandran, C. (2011) The evolution of research and development in the pharmaceutical industry: toward the open innovation model – can pharma reinvent itself? International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 5, No. 1, 63–74.
23. Gnilitskaya, L. V., Prygunov, P. Y., Zakharov, A. I. (2011) Theoretical bases of economic security economic activity subjects. Foreign trade, Economic security. Kyiv: University of economy and right «KROK», Is. 7, 15–21.
24. Syed Awais Ahmad Tipu. (2012) Open innovation process in developing-country manufacturing organisations: extending the Stage-Gate model. International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 6, No. 3, 355–378.
25. Iskin, I., Daim, T., Cutar, A. (2011) Do investments in research and development translate to sales? International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 5, No. 5, 510–525.
26. Boujellen, S., Fedhila, H. (2010) The effect of internal R&D efforts and external technology sourcing on achieving innovations in developing countries: the case of Tunisian manufacturing firms. International Journal of Business Innovation and Research, Vol. 4, No. 4, 338–357.
27. Beketov, N. V. (2008) Innovative activity and innovative process: essence and basic stages of research in economic literature. Economic analysis: theory and practice, No. 3.

28. Czuchry, A., Yasin, M., Peisl, T. (2009) A systematic approach to promoting effective innovation: a conceptual framework and managerial implications. *International Journal of Business Innovation and Research*, Vol. 3, No. 6, 575–595.
29. Dershin, H. (2010) A framework for managing innovation. *International Journal of Business Innovation and Research*, Vol. 4, No. 6, 598–613.
30. Rach, V. A. (2004) Project activity in modern terms. The Corporate systems. *Journal of newest technologies*. No. 5, 11–14.

IMPROVEMENT OF THE MECHANISM OF INFORMATION SUPPORT OF COMPANIES PROVIDING INTERNATIONAL TOURISM SERVICES

page 44–47

Despite the great number of studies on the management of travel agencies providing international tourism services, which are mainly focused on the theoretical aspects of the functioning of the administration, the issues of implementation of practical methods and management tools require special attention. The article concerns the theoretical-methodological aspects of organizational-economic mechanism of tourist operators providing international tourism services, in order to determine its key elements. The main functional subsystems of logistics information system of tourist operators were determined. We have justified the necessity to improve the methodology of logistization of subsystems of logistic information system. We first have proposed the practical tools of introduction to the mechanism of information support, implementation of which increases the effectiveness of strategic management of tourist operators, which provide services for foreign visitors.

Keywords: mechanism of information support, travel agencies, logistic information system.

References

1. Alesinskaja, V. T. (2010). *Osnovy logistiki. Funkcional'nye oblasti logisticheskogo upravljenja*. Taganrog: TTI JuFU. 116 p.
2. Mel'nichenko, S. V. (2008). *Informacijni tehnologii v upravlinni subiektami turistichnoi dijalnosti: avtoref. dis. na zdobuttja naukovo stupenja doktora ekonomichnih nauk: 08.00.04*. Kyiv: Kyiv's'kij nacional'nij torgovelo-ekonomichnij universitet. 26 p.
3. Sergeev, V. I. (1996). *Logistika: analiticheskij obzor*. SPb. 27 p.
4. Smirnov, I. G. (2010). *Strategichnij logistichnij menedzhment v konteksti stalogo rozvitku turizmu v Ukraini. Kraieznavstvo ta muzejna sprava v Ukraini*. Nauk. zb. «Velika Volin». Vip. 14, pp. 164–179.
5. Appleby, A. & Mavin, S. (2000). Innovation Not Imitation: Human Resource Strategy and the Impact on World-Class Status. *Total Quality Management* 11(4, 5, 6). 554–561.
6. Cragg, P. & King, M (1988). *Organisational Characteristics and Small Firms' Performanc Revisited*. *Entrepreneurship Theory and Practice* (Winter). 49–64.
7. Jarrar, Y. & Zairi, M (2000). Best Practice Transfer for Future Competitiveness: A Study of Best Practice. *Total Quality Management* 11(4, 5 & 6). 734–740.
8. Jovani, F. (2008) The incoming global technological and industrial revolution towards competitive sustainable manufacturing *Alting, CIRP Annals – Manufacturing Technology* 57, pp. 641–659.
9. Yuanhao, W. (2011) The service innovation of tourism enterprises based on knowledge management. *Computer Science and Service System (CSSS)*, pp. 2777–2779.
10. Xiao Fei Wang (2011) Research about Application of Informatization Service on Tourism Economy Management. *Applied Mechanics and Materials*, Vol. 52–54, pp. 1992–1996.

STUDY OF ECONOMIC RISKS WHEN IMPLEMENTING INNOVATION PROJECT

page 47–53

The article suggests systematic approaches to assess and manage economic risks when implementing an innovative project. On the basis of selected innovative projects, we studied the distribution of investment according to the stages of implementation of an innova-

tive project, and built the scale of distribution of financial investment based on the assessment of each stage of implementation of an innovation process. Using the methods of statistical data processing, we have calculated the average values and statistical parameters of the distribution of the total funding according to the stages of the innovation process. To study the willingness of investors to invest in a project with a certain degree of risk and the effectiveness of capital investment, we have conducted a questionnaire surveys of investors of small and medium-size enterprises. Based on these results, using the statistical software method of data processing we obtained results in the form of empirical dependences.

Keywords: innovation risk, innovation project, effectiveness, investor, method, investment, empirical dependences.

References

1. Biljakov, V. M. (2009). Pro finansovu pidtrimku innovacijnoi dijalnosti. *Naukovo-praktichnij bjuletin' «Investicii ta innovacijnij rozvitok»*. Kii: Derzhavne agentstvo Ukraini z investicij ta innovacij. № 4(7), pp. 22–24.
2. Biljakov, V. M., Shevchenko, M. M. (2007). *Principy formirovanija infrastruktury innovacionnogo rozvitija regionov. Strategija rozvitku Ukraini (ekonomika, sociologija, pravo)*. Kii: Knizhkovje vidavnictvo NAU. Vip. 1–2, 600 p.
3. Mizjuk, B. M. (2003). *Finansovij mehanizm upravlinnja rizikami pidpriemstv*. *Finansi Ukraini*. № 11, pp. 66–72.
4. Biljakov, V. M., Shevchenko, M. M. (2005). *Klasifikacija innovacijnih proektiv, Geotehnichna mehanika. Dnipropetrovs'k: In-t geotehnichnoi mehaniki im. M. S. Poljakova NAN Ukraini*. Vip. 58.
5. Ponomarenko, P. I., Haver, V. M. (2011). *Analiz rizikov pri formuvanni innovacijnogo proektu. Ekonomichnij visnik NGU*. № 2, pp. 34–39.
6. *Baza danih innovacijnih proektiv*. Available: <http://pir.dp.ua/>. Last accessed 2013. Portal innovacijnogo rozvitku.
7. *Seredni velichini ta pokazniki variacii*. Available: <http://chaliev.ru/statistics/srednie-velichiny-i-pokazateli-variantov.php>. Last accessed 2013. Personal'nij sajt Chaliyeva Olesksandra Olesksandrovicha.
8. *Ocinka dostovirnosti rezul'tativ doslidzhennja*. Available: http://bono-esse.ru/blizzard/Medstat/Statant/stat_dri.html. Last accessed 2013. Ostriv zdorov'ja.
9. *Kursova: Metrologija, standartizacija ta sertifikacija*. Available: <http://works.tarefer.ru/75/100128/index.html>. Last accessed 2013. Tarefer.
10. *Plohins'kij, M. O. (1970). Biometrija*. 2nd ed. Moscow: Moskovs'kij universitet. 369 p.
11. *Lakin, G. F. (1973). Biometrija*. Moscow: «Vysshaja shkola». p. 106.
12. *Ekonomika Ukraini*. Available: <http://unn.com.ua/uk/news/911514-ponad-polovini-usih-depozitnih-koshtiv-v-ukrayini-trimayut-meshkantsi-kiyivschini,-donechchini-ta-dnipropetrovschini>. Last accessed 12.09.2012. UNN Ukrain's'ki nacional'ni novini.
13. *Dani NBU*. Available: <http://radiosvoboda.org/content/article/24092503.html2>. Last accessed 2013. Radio svoboda.
14. *V Ukraini upershe z'javilasja desjatka mil'jarderiv*. Available: <http://korrespondent.net/business/economics/1494950-v-ukraine-vpervepoyavilas-desyatka-milliarderov>. Last accessed 04.02.2012. Korrespondent.

RESEARCH OF THE BUSINESS AVIATION MARKET SERVICES

page 53–55

In the article the author considered state of the modern Ukrainian market of business aviation services and prospects of its development. Estimated are the main advent principal of possessing own fleet of small aircraft and analysis is made its structure. Explored is the dynamics of organizing business aircraft flights in Ukraine. Proposed is the list of variables, which will allow to evaluate the state of the market of small aviation services. Such variables are: general structure of the market of small aviation services; share of value of business aviations' services; degree of satisfaction of consumers' needs; conditions and efficiency of business aviation aircraft; operation degree of passengers activity on board of business and passenger airplane; flexibility and degree of individualization of the flights organization of business aviation; the time spent on flight registration.

Keywords: small aircraft, business aviation services, business flights, attractiveness of the business aviation services.

References

1. Vasylenko, V. (2011) Formuvannja strategii' konkurentospromozhnosti pidpryjemstv maloi' aviacii' Ukrainy: thesis, 181 p.
2. GolosUA: information agency. Aviacija, pol'oty, pravyla: mala aviacija nabyraje zakonodavchoi' vysoty. Access mode: http://www.golosua.com/main/article/podiyi/20090715_mala-aviaciya-nabiraye-zakonodavchoyi-visoti.
3. Grygorak, M., Sokolova, O., K.: AvtoGRAF (2010). Formuvannja systemy upravlinnja logistychnoi' infrastrukturoju aeroportu , 262 p.
4. Delovaja avyacyja: skorost', komfort, bezopasnost': Zhurnal off-line. Access mode: <http://businessaviation.ua/journal-aviation-article-04.html>.
5. Kulyk, V., Popov V., K.: NAU (2010). Strategichnyj kontroling innovacijnogo rozvytku aviapidpryjemstva, 164 p.
6. Lytvynenko, S. (2009). Formuvannja mehanizmu tehničnogo zabezpečennja vantazhnyh perevezen' aviakompanij charternogo typu. K.: NAU. 199 p.
7. Maksjutenko, I. (2000). Obg'runtuvannja perspektyv rozvytku aviacii' zagal'nogo pryznachennja v Ukraini: abstract of the thesis. K.: NAU. 19 p.
8. Official site of the International Association of business aviation. Access mode: <http://www.nbaa.org>.
9. Predprynymately, vnymanyje: avyacyja obshhego naznachenija. Access mode: http://www.aviation.ru/aon/1999/20001/st1_2000.html.
10. National Business Aviation Association. (March 30, 2011). New FAA Safety Outreach to Focus on GA. Access mode: <http://www.nbaa.org/ops/safety/20110330-faa-safety-outreach.php>.
11. QuickMBA — a collection of business subjects, including Accounting, Business Law, eBusiness, Finance, Entrepreneurship, Marketing, Operations, Statistics, and Strategy. Competitive-advantage. Access mode: <http://www.quickmba.com/strategy/competitive-advantage>.

STRUCTURAL-FUNCTIONAL APPROACH TO FORMATION OF ELITE AT ENTERPRISES

page 56–58

For deeper understanding of the formation of elite at enterprises, the article proposed to consider a hierarchy of an enterprise from

the point of view of two main factors: social and organizational-occupational status.

It was determined that the status of an individual in the structure of an enterprise is an integral characteristic, based on the synthesis of hierarchical aspects of organizational structure of an enterprise. It was noted that the current establishment at an enterprise is characterized by a position of an individual in the system of interpersonal relations, his/her rights, duties and privileges.

As a social status, we suggested the amount of power, social perspective of the status and prestige of an individual. It was emphasized that the organizational-occupational status of the elite is characterized by different levels of management.

It was noted that at enterprises each element serves to meet corresponding challenges to achieve a common goal. It was concluded that the structural-functional approach provides the possibility of further system analysis of the elite at enterprises.

Keywords: enterprise, stratification, hierarchy, elite, social status, organizational-occupational status, management control.

References

1. Parsons T. (1998). The system of modern societies [Text] / Per. from English. LA Sedov and AD Kovalev, ed. MS Kovaleva. — Moscow: Aspect Press, 270 p. ISBN 5-7567-0225-3
2. Radaev V. (1996) Economic organizations in light of the economic and sociological teoriy // Problems of Economics. № 12. — P. 88–100.
3. Shevchuk O. A. (2012). Elite as dominant human capital development. Monograph. / K.: LLC «Interservice». — 249 p., ISBN 978-966-2465-93-8.
4. Giddens A. Sociology. [electronic resource]. — Mode of access: / URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/gidd/index.php.
5. Dementiev V. V. (2003). Economy as a system of power / Donetsk: Chestnut. — 404 p., ISBN 966-8292-25-1.
6. Vikhansky D. C. (2003). Management / 3rd ed. — Moscow: Gardariki. — 528 p.: Ill. ISBN 5-8297-0005-0 (in the lane).
7. Vasilenko I. A. (2001). Administrative and governance in Western countries: U.S., UK, France, Germany: a training manual. Ed. 2nd, revised. and add. — M.: Publishing Corporation «Logos». — 200 p., ISBN 5-94010-090-2.